

104**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY¹⁾**

z dnia 21 stycznia 2008 r.

w sprawie przeprowadzania szkolenia oraz egzaminu dla osób ubiegających się o uprawnienie do sporządzania świadectwa charakterystyki energetycznej budynku, lokalu mieszkalnego oraz części budynku stanowiącej samodzielną całość techniczno-użytkową²⁾

Na podstawie art. 5 ust. 9 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. — Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1**Przepisy ogólne**

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób przeprowadzania i zakres programowy szkolenia oraz egzaminu dla osób ubiegających się o uprawnienie do sporządzania świadectwa charakterystyki energetycznej budynku, lokalu mieszkalnego oraz części budynku stanowiącej samodzielną całość techniczno-użytkową;
- 2) warunki i wysokość odpłatności za szkolenie i postępowanie egzaminacyjne.
§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:
  - 1) ustawie — należy przez to rozumieć ustawę z dnia 7 lipca 1994 r. — Prawo budowlane;
  - 2) ministże — należy przez to rozumieć ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej;
  - 3) rejestrze — należy przez to rozumieć rejestr, o którym mowa w art. 5 ust. 14 ustawy;
  - 4) kandydacie — należy przez to rozumieć osobę ubiegającą się o uprawnienie do sporządzania świadectwa charakterystyki energetycznej budynku, lokalu mieszkalnego oraz części budynku stanowiącej samodzielną całość techniczno-użytkową.

Rozdział 2**Sposób przeprowadzania oraz zakres programowy szkoleń**

§ 3. 1. Szkolenie powinno składać się z części teoretycznej oraz praktycznej. Czas trwania szkolenia nie

może być krótszy niż 50 godzin, przy czym część praktyczna szkolenia powinna trwać nie mniej niż 8 godzin.

2. Część teoretyczna składa się z wykładów o tematyce zgodnej z zakresem programowym, określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

3. Część praktyczna składa się z ćwiczeń praktycznych mających na celu nabycie umiejętności sporządzania świadectwa charakterystyki energetycznej budynku, lokalu mieszkalnego oraz części budynku stanowiącej samodzielną całość techniczno-użytkową, zwanego dalej „świadectwem charakterystyki energetycznej”.

4. Szkolenia powinny być przeprowadzane przy użyciu odpowiednich środków dydaktycznych, w szczególności sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem komputerowym pozwalającym na wykonywanie obliczeń właściwych dla sporządzenia świadectwa charakterystyki energetycznej.

§ 4. 1. Szkolenie powinno kończyć się samodzielnym sporządzeniem świadectwa charakterystyki energetycznej i oceną poprawności jego wykonania, w szczególności pod kątem zgodności z przepisami dotyczącymi metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku i lokalu mieszkalnego lub części budynku stanowiącej samodzielną całość techniczno-użytkową oraz sposobu sporządzania i wzoru świadectw ich charakterystyki energetycznej.

2. Osobie, która ukończyła szkolenie, wydaje się zaświadczenie o jego ukończeniu, zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

Rozdział 3**Sposób przeprowadzania postępowania egzaminacyjnego oraz zakres programowy egzaminu**

§ 5. 1. Postępowanie egzaminacyjne składa się z dwóch etapów.

2. W pierwszym etapie postępowania egzaminacyjnego, zwanego dalej „pierwszym etapem”, sprawdza się, czy kandydat spełnia warunki dopuszczenia do egzaminu uprawniającego do sporządzania świadectwa charakterystyki energetycznej.

3. Drugi etap postępowania egzaminacyjnego, zwany dalej „egzaminem”, składa się z:

- 1) części pisemnej, w formie testu jednokrotnego wyboru, obejmującego sprawdzenie znajomości

¹⁾ Minister Infrastruktury kieruje działem administracji rządowej — budownictwo, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury (Dz. U. Nr 216, poz. 1594).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy 2002/91/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (Dz. Urz. WE L 1 z 04.01.2003, str. 65; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 12, t. 2, str. 168).

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1217 oraz z 2007 r. Nr 88, poz. 587, Nr 99, poz. 665, Nr 127, poz. 880, Nr 191, poz. 1373 i Nr 247, poz. 1844.

zagadnień zawartych w programie egzaminu, którego zakres określa załącznik nr 3 do rozporządzenia;

2) części praktycznej, sprawdzającej umiejętność sporządzania świadectwa charakterystyki energetycznej.

4. Obsługę organizacyjną oraz administracyjno-biurową postępowania egzaminacyjnego zapewnia urząd obsługujący ministra.

§ 6. 1. Wniosek o ubieganie się o uprawnienie do sporządzania świadectwa charakterystyki energetycznej kandydat składa do ministra, nie później niż na 30 dni przed wyznaczonym terminem postępowania egzaminacyjnego.

2. W przypadku przesyłania wniosku pocztą, w celu ustalenia wymaganego terminu, o którym mowa w ust. 1, decyduje data nadania korespondencji w placówce operatora publicznego.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, należy dołączyć:

- 1) dokumenty stwierdzające posiadane wykształcenie, o którym mowa w art. 5 ust. 8 pkt 2 ustawy;
- 2) wypełniony kwestionariusz osobowy, którego wzór określa załącznik nr 4 do rozporządzenia;
- 3) dokument potwierdzający spełnienie warunków, o których mowa w art. 5 ust. 8 pkt 3 ustawy;
- 4) dowód wniesienia opłaty egzaminacyjnej za pierwszy etap.

4. W przypadku stwierdzenia braków we wniosku lub załącznikach do wniosku, kandydata wzywa się do ich uzupełnienia w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania.

5. Jeżeli w wyznaczonym terminie kandydat nie uzupełni braków, wniosek pozostawia się bez rozpatrzenia.

§ 7. 1. Egzamin przeprowadza się w terminie i miejscu wyznaczonym przez ministra.

2. Komunikat o terminie i miejscu przeprowadzenia egzaminu ogłasza się na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra, nie później niż 60 dni przed wyznaczonym terminem egzaminu.

3. W uzasadnionych przypadkach część pisemna egzaminu może być przeprowadzona w terminie innym niż część praktyczna egzaminu, przy czym odstęp czasowy między obiema częściami nie może być dłuższy niż 14 dni.

§ 8. Z przeprowadzonego pierwszego etapu sporządza się protokół podpisany przez ministra. W protokole potwierdza się spełnienie przez kandydata wymogów, o których mowa w § 6 ust. 3, lub wskazuje się wymogi, których kandydat nie spełnia, z powodu których nie może być dopuszczony do egzaminu.

§ 9. Lista kandydatów dopuszczonych do egzaminu jest publikowana na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra. Na podstawie tej listy minister zawiadamia pisemnie kandydatów o dopuszczeniu do egzaminu.

§ 10. Egzamin przeprowadza się, jeżeli do egzaminu zostało dopuszczonych co najmniej 30 kandydatów.

§ 11. 1. W przypadku braku wymaganej liczby kandydatów, egzamin jest przeprowadzany w wyznaczonym przez ministra terminie, zgodnie z § 7.

2. Kandydat, który nie uiścił opłaty egzaminacyjnej, o której mowa w § 19 ust. 4 pkt 2, nie może przystąpić do egzaminu.

§ 12. 1. Egzamin jest przeprowadzany w wydzielonej sali, w warunkach zapewniających kandydatom samodzielne rozwiązywanie testu.

2. Przed wejściem na salę kandydat okazuje dowód osobisty albo inny ważny dokument potwierdzający tożsamość.

3. Testy egzaminacyjne są oznaczane indywidualnym kodem.

4. Z egzaminu wyklucza się kandydata, który korzysta z pomocy innej osoby lub w inny niedozwolony sposób zakłóca przebieg egzaminu.

§ 13. Czas trwania egzaminu wynosi:

- 1) dla części pisemnej — 120 minut;
- 2) dla części praktycznej — 180 minut.

§ 14. 1. Część pisemna egzaminu składa się z 80 pytań.

2. Za każdą poprawną odpowiedź przyznaje się 1 punkt.

§ 15. 1. Warunkiem przystąpienia do części praktycznej egzaminu, o której mowa w § 5 ust. 3 pkt 2, jest uzyskanie przez kandydata co najmniej 60 punktów z części pisemnej egzaminu.

2. Część praktyczną egzaminu uznaje się za zakończoną z wynikiem pozytywnym w przypadku poprawnego sporządzenia przez kandydata świadectwa charakterystyki energetycznej.

3. Ocena poprawności sporządzenia świadectwa charakterystyki energetycznej jest dokonywana, w szczególności, pod kątem zgodności jego wykonania z przepisami dotyczącymi metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku i lokalu mieszkalnego lub części budynku stanowiącej samodzielną całość techniczno-użytkową oraz sposobu sporządzania i wzoru świadectw ich charakterystyki energetycznej.

§ 16. 1. Egzamin zakończony wynikiem pozytywnym potwierdza się świadectwem, którego wzór określa załącznik nr 5 do rozporządzenia.

2. W razie negatywnego wyniku egzaminu minister określa termin, po upływie którego osoba ubiegająca się o uprawnienie do sporządzania świadectwa charakterystyki energetycznej może ponownie przystąpić do części pisemnej egzaminu albo części praktycznej egzaminu, jeżeli warunek, o którym mowa w § 15 ust. 1, został spełniony. Termin ten nie może być wyznaczony wcześniej niż po upływie 60 dni od dnia egzaminu zakończonego wynikiem negatywnym.

§ 17. Z przeprowadzonego egzaminu sporządza się protokół podpisywany przez ministra. W protokole potwierdza się uzyskanie przez kandydatów pozytywnego wyniku egzaminu oraz wskazuje się tych kandydatów oraz przyczyny, z powodu których nie uzyskali oni pozytywnego wyniku egzaminu.

§ 18. 1. Osobę, która uzyskała uprawnienia do sporządzania świadectwa charakterystyki energetycznej na zasadach określonych w art. 5 ust. 11 ustawy, wpisuje się do rejestru.

2. Do wniosku o wpis do rejestru należy dołączyć:

- 1) dokument stwierdzający posiadane wykształcenie, o którym mowa w art. 5 ust. 8 pkt 2 ustawy;
- 2) wypełniony kwestionariusz osobowy, którego wzór określa załącznik nr 4 do rozporządzenia;
- 3) dokument potwierdzający spełnienie warunków, o których mowa w art. 5 ust. 8 pkt 3 ustawy;
- 4) dokument potwierdzający spełnienie warunku, o którym mowa w art. 5 ust. 11 ustawy.

Rozdział 4

Warunki i wysokość odpłatności za szkolenie i postępowanie egzaminacyjne

§ 19. 1. Wysokość opłaty za szkolenie, o którym mowa w § 3, nie może być wyższa niż 70 % kwoty

przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w roku poprzedzającym przeprowadzenie szkolenia, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

2. Wysokość opłaty za postępowanie egzaminacyjne, o którym mowa w § 5, nie może być wyższa niż 50 % kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w roku poprzedzającym przeprowadzenie postępowania egzaminacyjnego, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

3. Kandydat wnosi opłatę za postępowanie egzaminacyjne na wskazany rachunek urzędu obsługującego ministra.

4. Opłata, o której mowa w ust. 2, składa się z opłaty:

- 1) za pierwszy etap;
- 2) za egzamin.

5. Wysokość opłaty za pierwszy etap nie może być wyższa niż 20 % wysokości opłaty, o której mowa w ust. 2.

6. W przypadku odstąpienia kandydata od egzaminu otrzymuje on niezwłocznie zwrot opłaty, o której mowa w ust. 4 pkt 2.

Rozdział 5

Przepis końcowy

§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Infrastruktury: *C. Grabarczyk*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Infrastruktury
z dnia 21 stycznia 2008 r. (poz. 104)

Załącznik nr 1

**ZAKRES PROGRAMOWY SZKOLENIA DLA OSÓB UBIEGAJĄCYCH SIĘ O UPRAWNIENIE DO SPORZĄDZANIA
ŚWIADECTWA CHARAKTERYSTYKI ENERGETYCZNEJ**

Lp.	Zagadnienie	Forma pracy	Liczba godzin
1	2	3	4
1	<p>Podstawy prawne:</p> <p>a) dyrektywa 2002/91/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków,</p> <p>b) ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane,</p> <p>c) przepisy dotyczące metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku i lokalu mieszkalnego lub części budynku stanowiącej samodzielną całość techniczno-użytkową oraz sposobu sporządzania i wzoru świadectw ich charakterystyki energetycznej,</p> <p>d) przepisy dotyczące zakresu i formy projektu budowlanego,</p> <p>e) przepisy dotyczące audytu energetycznego,</p> <p>f) przepisy dotyczące warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie</p>	wykład	2 godziny
2	<p>Ocena stanu ochrony cieplnej budynku:</p> <p>a) określanie danych do obliczenia wskaźników energetycznych: cech geometrycznych i wymiarowych oraz występujących mostków cieplnych,</p> <p>b) określenie cech fizycznych materiałów i wyrobów budowlanych,</p> <p>c) obliczanie wartości współczynników przenikania ciepła przegród budowlanych zgodnie z PN EN ISO 6946,</p> <p>d) ocena szczelności przegród,</p> <p>e) określenie wielkości przepływu powietrza wentylacyjnego oraz solarnych i wewnętrznych zysków ciepła,</p> <p>f) interpretacja wyników badań przenikania ciepła przez przegrody budowlane metodą termowizji i badań szczelności</p>	wykład	4 godziny
3	<p>Ocena systemu ogrzewania i zaopatrzenia w ciepłą wodę:</p> <p>a) ocena stanu i sprawności elementów systemu grzewczego (wytwarzania, przesyłu, regulacji, wykorzystania),</p> <p>b) ocena stanu i sprawności elementów systemu zaopatrzenia w ciepłą wodę użytkową,</p>	wykład	4 godziny

1	2	3	4
	<p>c) ocena możliwości wykorzystania alternatywnych źródeł energii: analiza techniczno-ekonomiczna możliwości racjonalnego wykorzystania alternatywnych źródeł energii, w tym odnawialnych, takich jak pompy ciepła, kolektory słoneczne oraz zdecentralizowany system zaopatrzenia w energię, a także skojarzonej produkcji energii i ciepła</p>		
4	<p>Ocena systemu wentylacji i klimatyzacji z uwzględnieniem wymagań ochrony przeciwpożarowej i akustycznej:</p> <p>a) wentylacja grawitacyjna, b) wentylacja hybrydowa, c) aeracja, d) wentylacja mechaniczna, e) klimatyzacja: systemy powietrzne i systemy powietrzne z czynnikiem chłodniczym, f) przedsięwzięcia zmniejszające zużycie energii w instalacjach klimatyzacji i wentylacji (odzysk ciepła, wymienniki gruntowe), g) dostosowanie powietrza do potrzeb, efektywność rozdziału powietrza, automatyczna regulacja</p>	wykład	10 godzin
5	<p>Ocena instalacji oświetleniowej w budynku:</p> <p>a) systemy oświetlenia dziennego, b) możliwości sterowania systemem oświetleniowym, c) przedsięwzięcia zmniejszające zużycie energii na oświetlenie</p>	wykład	4 godziny
6	<p>Metodyka obliczeń:</p> <p>a) obliczanie sezonowego zapotrzebowania na ciepło do ogrzewania według Polskich Norm, b) obliczenie zapotrzebowania ciepła na cele przygotowania ciepłej wody użytkowej, c) obliczenie kosztów energii zużywanej na cele ogrzewania, ciepłej wody użytkowej i wentylacji, d) obliczenie zapotrzebowania na energię na potrzeby oświetlenia, e) programy komputerowe do sporządzania obliczeń</p>	wykład ćwiczenia	6 godzin

1	2	3	4
7	Metodyka opracowania świadectw: a) świadectwo dla budynków mieszkalnych, b) świadectwo dla lokali mieszkalnych, c) świadectwo dla budynków użyteczności publicznej, usługowych, produkcyjnych i gospodarczych, d) programy komputerowe do sporządzania świadectw	wykład ćwiczenia	8 godzin
8	Wykonanie szkoleniowych świadectw dla budynku i lokalu mieszkalnego	ćwiczenia	8 godzin
9	Sprawdzian umiejętności: a) część testowa, b) część praktyczna		4 godziny

WZÓR ZAŚWIADCZENIA O UKOŃCZENIU SZKOLENIA

Strona przednia

.....
nazwa organizatora, adres, numer telefonu i faksu, adres poczty elektronicznej,
numer: .....

ZAŚWIADCZENIE o ukończeniu szkolenia

Pan(i) .....

urodzony(a) dnia ..... miejsce urodzenia .....

był(a) uczestnikiem szkolenia:

SZKOLENIE PRZYGOTOWUJĄCE DO SPORZĄDZANIA ŚWIADECTWA CHARAKTERYSTYKI ENERGETYCZNEJ

Nr ..... /rok

organizowanego w ..... w terminie .....
(nazwa miejscowości)

przez .....
(nazwa organizatora)

Celem szkolenia było uzyskanie przez słuchaczy wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania czynności polegającej na sporządzaniu świadectw charakterystyki energetycznej.

Imię i nazwisko lub nazwa organizatora szkolenia
.....

Kierownik szkolenia
.....

Nr .....
(nr zaświadczenia)

..... dnia .....
(nazwa miejscowości)

Szkolenie .....
(nr szkolenia)

*Strona tylna***Wykaz przedmiotów objętych szkoleniem**

program zgodny z zakresem programowym ..... godz. szkolenia dla kandydatów ubiegających się o uprawnienie do sporządzania świadectwa charakterystyki energetycznej, określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 21 stycznia 2008 r. w sprawie przeprowadzania szkolenia oraz egzaminu dla osób ubiegających się o uprawnienie do sporządzania świadectwa charakterystyki energetycznej budynku, lokalu mieszkalnego oraz części budynku stanowiącej samodzielną całość techniczno-użytkową (Dz. U. Nr 17, poz. 104).

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....

*Należy podać numer: KRS, REGON albo NIP, jeżeli został nadany.

Załącznik nr 3

ZAKRES PROGRAMOWY EGZAMINU DLA OSÓB UBIEGAJĄCYCH SIĘ O UPRAWNIENIE DO SPORZĄDZANIA ŚWIADECTWA CHARAKTERYSTYKI ENERGETYCZNEJ

Lp.	Zagadnienie
1	Podstawy prawne: a) określone w lp.1 załącznika nr 1 do rozporządzenia, b) ustawa z dnia 18 grudnia 1998 r. o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych (Dz. U. Nr 162, poz. 1121, z późn. zm.), c) ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.), d) ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603, z późn. zm.), e) przepisy dotyczące książki obiektu budowlanego, f) przepisy dotyczące warunków technicznych użytkowania budynków mieszkalnych, g) przepisy dotyczące efektywności energetycznej
2	Podstawy normalizacji: wymagania zawarte w aktualnych Polskich Normach wdrażających Normy Europejskie związane z dyrektywą 2002/91/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków
3	Inne zagadnienia: a) określone w lp. 2–7 załącznika nr 1 do rozporządzenia, b) budynki energooszczędne i budynki pasywne, c) wpływ zmian klimatu na budownictwo, d) działania dotyczące redukcji CO ₂ , e) polityka energetyczna Polski do 2025 r.

WZÓR KWESTIONARIUSZA OSOBOWEGO

<i>Kwestionariusz osobowy kandydata ubiegającego się o uprawnienie do sporządzania świadectwa charakterystyki energetycznej</i>	
IMIĘ I NAZWISKO	
TYTUŁ ZAWODOWY – NAUKOWY	
ADRES ZAMELDOWANIA	
WOJEWÓDZTWO	
POWIAT	
GMINA	
ADRES DO KORESPONDENCJI	
ADRES POCZTY ELEKTRONICZNEJ	
DATA I MIEJSCE URODZENIA	
SERIA I NR DOWODU OSOBISTEGO LUB INNEGO DOKUMENTU POTWIERDZAJĄCEGO TOŻSAMOŚĆ	
IMIONA RODZICÓW	

WZÓR ŚWIADECTWA STWIERDZAJĄCEGO ZŁOŻENIE Z WYNIKIEM POZYTYWNYM EGZAMINU
UPRAWNIAJĄCEGO DO SPORZĄDZANIA ŚWIADECTWA CHARAKTERYSTYKI ENERGETYCZNEJ

Rzeczpospolita Polska

Ś W I A D E C T W O

Na podstawie art. 5 ust. 8 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

.....
(imię (imiona) i nazwisko)

.....
(data urodzenia)

.....
(miejsce urodzenia)

**ZŁOŻYŁ/A Z WYNIKIEM POZYTYWNYM EGZAMIN UPRAWNIAJĄCY DO
SPORZĄDZANIA ŚWIADECTWA CHARAKTERYSTYKI ENERGETYCZNEJ BUDYNKU,
LOKALU MIESZKALNEGO ORAZ CZĘŚCI BUDYNKU STANOWIĄCEJ SAMODZIELNĄ
CAŁOŚĆ TECHNICZNO-UŻYTKOWĄ**

Nr .....
(numer uprawnień)

pieczęć odciskowa Ministerstwa Infrastruktury

MINISTER INFRASTRUKTURY

Warszawa, dnia .....